

[Per Hækkerup.]

forslaget fremkom nu, var det, fordi en fredstidsstationering af fremmede styrker på dansk territorium skulle forberedes. Det kan derfor være af værdi at understrege, at det i overenskomsten udtrykkelig siges, at den ikke beskæftiger sig med spørgsmålet om, hvorvidt der fra det ene land til det andet skal ske en fredstidsstationering af styrker, men udtrykkelig nævnes, at spørgsmålet, om der skal ske en stationering af fremmede styrker i et medlemsland af NATO, skal gøres til genstand for særlig aftale mellem det pågældende modtagerland og afsenderlandet i hvert enkelt tilfælde. Jeg har da også med tilfredshed bemærket mig, at den højtærede stats- og udenrigsminister i sin fremsættelse har understreget dette og tilføjet, at regeringens stilling til en fredstidsstationering er uforandret.

Man kunne måske spørge, hvorfor det er rigtigt og betimeligt at forelægge overenskomsten i betragtning af, at den nu er 3½ år gammel. Det forekommer mig imidlertid at være med fuld føje, at en overenskomst, som landet har tiltrådt under den tidligere regering, nu forelægges folketinget til godkendelse. Det siges i overenskomsten, at den også gælder i tilfælde af krig, d. v. s. at den ikke blot dækker en fredstidsstationering, men principielt også dækker i tilfælde af krig. Ganske vist tilføjes det, at i krigstilfælde skal overenskomsten tages op til fornyet drøftelse imellem parterne, men det betyder i hvert fald, at indtil en sådan drøftelse er ført til ende, må overenskomstens regler være gældende, og det vil igen sige, at dette problem på forhånd er reguleret, hvis den ulykke skulle indtræffe, at vi kom i krig.

Det forekommer mig også rimeligt, at overenskomsten bliver ratificeret, af den grund, at den kan få en vis aktuel interesse for os, nemlig med hensyn til stationeringen af de amerikanske styrker i Grønland.

Ganske vist er der i 1951 sluttet en særlig overenskomst mellem Danmark og USA om fælles forsvar af Grønland, men i denne overenskomst er det netop forudsat, at såfremt der indenfor NATO slutes en generel overenskomst, kan spørgsmålet om den særlige dansk-amerikanske Grønlands-overenskomst rejses igen, og de generelle

bestemmelser kan da træde i stedet for den specielle overenskomst. Jeg bemærker mig også, at det er tilkendegivet i bemærkningerne til lovforslaget, at det er regeringens hensigt at optage forhandlinger med den amerikanske regering herom. Det forekommer mig, at det er en fordel, at denne overenskomsts regler kommer til at gælde for de amerikanske styrker, der er stationeret i Grønland, i stedet for de regler, der findes i den særlige dansk-amerikanske aftale, fordi den generelle overenskomst i nogen grad præciserer og strammer de rettigheder og pligter, de amerikanske styrker har i det grønlandske område.

Endvidere får overenskomsten en vis begrænset interesse for os, fordi den må antages at komme til at omfatte de allierede officerer, der i et ret lille antal gør tjeneste i Danmark til støtte for det danske forsvar, og som nu formentlig for de flestes vedkommende nyder eksteritorialitetsret i Danmark; efter overenskomsten vil de ikke nyde en sådan ret.

Endelig kan det anføres, at det er hensigten, at overenskomsten, når Parisaftalerne har ført til genoprettelse af Vesttysklands selvstændighed og en ny ordning skal træffes, skal gælde for de styrker, der tidligere har været besættelsesstyrker i Tyskland, og som man forventer skal forblive på tysk område. I så fald vil denne overenskomst med eventuel særligt aftalt tilægsoverenskomst komme til at danne grundlaget for sådanne styrkers retsstilling på det tyske område, og da det er antydnet, at vi også for Danmarks vedkommende fortsat skal have et kontingent i Tyskland, vil det vel være rimeligt, at også disse danske styrker kommer til at falde ind under overenskomstens generelle bestemmelser.

Det særlige ved retsstillingen efter denne overenskomst i forhold til tidligere retsstilling er efter min opfattelse, at man — som det også er understreget i bemærkningerne — bryder med folkerettens almindeligt anerkendte grundsætning om, at fremmede styrker under kommando er undtaget fra modtagerlandets jurisdiktion. Denne overenskomst fastslår det diametralt modsatte princip: at normalt vil fremmede styrker være underkastet modtagerlandets jurisdiktion. Det fastslås dels i en almindelig bemærkning i overenskomstens artikel II,